

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 618/2022-51

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej spoločnosťou Jurek, advokátska kancelária, s. r. o., Páričkova 15, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Pavel Jurek, proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 145/2011 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 145/2011 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava II **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 145/2011 konať bez zbytočných priet'ahov.
3. Okresný súd Bratislava II **j e p o v i n n ý** zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadost'učinenie **6 000 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava II **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 618/2022-35 z 10. novembra 2022 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou sa domáhala vyslovenia porušenia svojho základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 145/2011. Súčasne navrhovala prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznať jej primerané finančné zadost'učinenie 10 000 eur a tiež náhradu trov konania pred ústavným súdom. Ústavnú sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namietala postup Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 207/2017 a jeho rozsudok č. k. 10 Co 207/2017-521 zo 4. februára 2021, ústavný súd predmetným uznesením odmietol.

2. Sťažovateľka sa žalobou doručenou okresnému súdu 1. augusta 2011 domáhala proti žalovanému zaplata 20 316,80 eur z titulu náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví, ku ktorému došlo pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným.

3. Okresný súd rozsudkom z 24. januára 2017 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľke 10 490,55 eur s príslušenstvom a vo zvyšnej časti žalobu zamietol a sťažovateľke priznal proti žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % a štátu bola proti žalovanému priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %.

4. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovateľka (v zamietajúcej časti, pozn.) a intervenient na strane žalovaného odvolania, o ktorých rozhodol krajský súd rozsudkom zo 4. februára 2021 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v časti potvrdil a v časti zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, zároveň odvolanie sťažovateľky v časti odmietol.

5. Následne sťažovateľka napadla rozsudok krajského súdu dovolaním, ktorým sa domáhala jeho zrušenia z dôvodu porušenia procesnoprávných predpisov. Dňa 3. novembra 2022 bolo podané dovolanie spolu so súdnym spisom postúpené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie a dovolacie konanie je vedené pod sp. zn. 7 Cdo 230/2022.

6. Sťažovateľka poukazuje na to, že o jej žalobe nebolo právoplatne rozhodnuté ani po vyše 10 rokoch od jej podania, a zdôrazňuje dlhodobý stav právnej neistoty. Uvádza, že v dôsledku nečinnosti okresného súdu sa 3. augusta 2015 obrátila na predsedníčku súdu so sťažnosťou na prietahy v konaní a ako to vyplýva z upovedomenia o vybavení jej sťažnosti z 5. novembra 2015, predsedníčka okresného súdu ju vyhodnotila ako čiastočne dôvodnú.

7. Sumarizujúc ústavnú sťažnosť, sťažovateľka namieta nečinnosť okresného súdu a dĺžku trvania napadnutého konania, ktoré sa vedie od roku 2011 (desať rokov do podania ústavnej sťažnosti, pozn.), čím došlo podľa jej názoru k zbytočným prietahom, a tým k porušeniu jej práv označených v bode 1 tohto nálezu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

8. Okresný súd vo svojom vyjadrení s odkazom na vyjadrenie zákonnej sudkyne a obsah súdneho spisu predostiera chronológiu napadnutého konania a tvrdí, že po podaní žaloby súd konal plynulo

a efektívne. Uvádza, že prvé pojednávanie bolo nariadené štyri mesiace po podaní žaloby a bolo odročené pre účely mimosúdnych rokovaní. Následne došlo trikrát k čiastočnému späťvzatiu žaloby. Ďalšie pojednávanie určené na 15. január 2013 bolo tiež odročené z dôvodu mimosúdnych rokovaní. K dohode však nedošlo, a preto bolo nariadené znalecké dokazovanie. Uznesením z 27. novembra 2014 bol ustanovený znalec z odboru zdravotníctva a farmácie, ktorý však požiadal o ustanovenie iného znalca z dôvodu jeho možnej zaujatosti. Následne súd ustanovil iného znalca. Znalecký posudok č. 32/2015 bol súdu doručený 1. novembra 2015. Uznesením z 21. januára 2016 bol ustanovený znalec z odboru ekonómie a manažmentu, pričom znalecký posudok č. 3/2016 bol súdu doručený 17. mája 2016. Na nasledujúcom pojednávaní konanom 24. januára 2017 bol vo veci vyhlásený rozsudok, proti ktorému podala odvolanie sťažovateľka a intervenient. Spis bol 9. októbra 2017 po vykonaní potrebných procesných úkonov predložený krajskému súdu na rozhodnutie. Po rozhodnutí krajského súdu (4. februára 2021, pozn.) bol spis okresnému súdu vrátený 30. marca 2021. Pri doručovaní rozsudku krajského súdu súd zistil, že žalovaný 26. novembra 2020 zomrel, a preto bolo potrebné zistiť stav dedičského konania. Na základe oznámenia notára z 2. augusta 2021 o okruhu dedičov po poručiťovi bol týmto dedičom doručený rozsudok krajského súdu. Okresný súd uznesením z 20. mája 2022 rozhodol, že v konaní bude pokračovať s dedičmi pôvodného žalovaného a doručil im sťažovateľkou podané dovolanie, ktoré následne spolu so spisom postúpil najvyššiemu súdu. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky smerujúce proti konaniu krajského súdu, k týmto sa okresný súd nevyjadril z dôvodu, že sa netýkajú konania okresného súdu. V závere svojho vyjadrenia okresný súd uviedol, že ústavnú sťažnosť považuje za nedôvodnú.

9. Sťažovateľka sa k argumentácii okresného súdu nevyjadrila.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

11. Posudzujúc kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmet sporu (náhrada škody spôsobená ublížením na zdraví, pozn.) predstavuje štandardnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. S prihliadnutím na skutkový stav vyplývajúci z vyjadrenia okresného súdu možno identifikovať určitú skutkovú zložitosť veci, ktorá viedla k potrebe vyhotovenia znaleckých posudkov. Taktiež ústavný súd prihliadol na skutočnosť, že pôvodný žalovaný zomrel a okresný súd musel zistiť okruh dedičov a následne rozhodnúť, či s nimi bude v konaní pokračovať. Berúc do úvahy konkrétne okolnosti prejednávaného prípadu, ústavný súd preto dospel k záveru, že priebeh a dĺžku namietaného konania čiastočne ovplyvnila samotná zložitosť veci.

12. Pokiaľ ide o význam sporu pre sťažovateľku v súvislosti s potrebou rýchlosti rozhodovania, predmet konania má pre ňu nepochybne mimoriadny význam, čo si vyžaduje zvýšenú starostlivosť

súdov, preto je dĺžka tohto konania posudzovaná prísnejšie. Ústavný súd aj s odkazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva zdôrazňuje, že ide o konanie vyžadujúce osobitnú rýchlosť konania, podobne ako pracovnoprávne spory, spory týkajúce sa sociálneho zabezpečenia či osobného statusu.

13. K správaniu sťažovateľky treba uviesť, že svojím konaním neprispela k celkovej dĺžke konania, uvedené netvrdil ani okresný súd. V konaní nebola zistená taká okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu sťažovateľky pri posudzovaní, či a z akých dôvodov došlo k zbytočným priet'ahom.

14. Ústavný súd napokon hodnotil aj samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní, pričom už zo samotnej dĺžky (takmer 5 a pol roka od podania žaloby do rozhodnutia v merite veci) možno konštatovať jeho ústavnú neudržateľnosť. Postup okresného súdu v uvedenom časovom rámci vo veci vyžadujúcej osobitnú rýchlosť konania, aj keď v skutkovo zložitejšej veci, je preto nevyhnutné hodnotiť ako neefektívny nesmerujúci k rýchlemu odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky, pričom je nutné zdôrazniť, že táto nebola odstránená ani po viac ako jedenástich rokoch od podania žaloby, čo jednoznačne nemožno posúdiť ako primeranú dobu.

15. Z prehľadu napadnutého konania ďalej vyplýva, že aj odvolacie konanie vedené pred krajským súdom, ktorý rozhodol po 4 rokoch od rozhodnutia súdu prvej inštancie, trvalo neprimerane dlho, pričom ale uvedené nie je možné vytknúť okresnému súdu.

16. Ústavný súd, berúc zreteľ na podstatu dotknutých práv sťažovateľky, preto deklaroval ich porušenie a podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ústavnej sťažnosti vyhovel (bod 1 výroku).

17. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku), pretože predmetná vec v čase rozhodovania ústavného súdu nie je právoplatne skončená a okresný súd bude musieť realizovať doručovacie úkony podľa § 454 Civilného sporového poriadku, resp. po právoplatnosti rozhodovať o trovách konania.

18. Sťažovateľka sa domáhala aj primeraného finančného zadosťučinenia (10 000 eur). Cieľom tohto inštitútu je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (IV. ÚS 210/04). Berúc do úvahy okolnosti prípadu, najmä význam sporu pre sťažovateľku, ako aj doterajšiu celkovú dĺžku konania, ale na druhej strane aj zložitosť veci a okolnosti na strane žalovaného, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie 6 000 eur (bod 3 výroku) a vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel (bod 5 výroku).

IV.

Trovy konania

19. Zistené porušenie základných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli právnym zastúpením (bod 4 výroku). Výška náhrady bola určená podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len

„vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2021 je 181,17 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti (2 x 181,17 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 10,87 eur) a 20 % daňou z pridanej hodnoty predstavuje sumu 460,90 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 2. februára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu